

SÁROSPATAKI

IFJUSÁGI KÖZLÖNY

XLVIII. ÉVFOLYAM

Főszerkesztő:
TÓTH LAJOS

Társzerkesztők:
Hegedűs Imre, Nagy István,
Cserés Miklós, Gutper Imre.

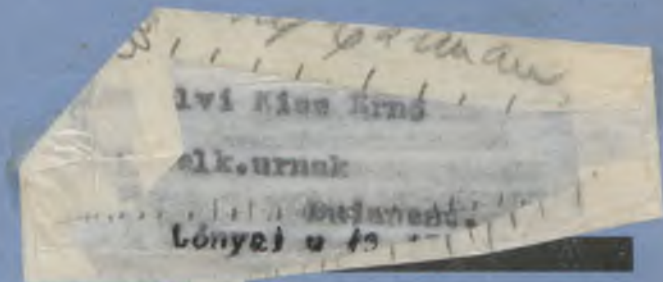
Felelős szerkesztő:
BALOGH LAJOS

1932. NOVEMBER HÓ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL:
SÁROSPATAK
FŐISKOLA.

MEGJELNIK JULIUS ÉS
AUGUSZTUS HÓ KIVÉ-
TELÉVEL HAVONKÉNT.

ELŐFIZETÉS:
EGÉSZ ÉVRE 3 P
FÉL ÉVRE 1.50 P
EGYES SZÁM 30 FILL.

TARTALOM:

—os: Majoros István. — Szabó Pál. — kar-inti: Mórlicz Zsigmond, Zilahy Lajos, Komáromi János, Szabó Pál: az ifjúság kérdéseiről. — Dr. Rácz Lajos: Marx és Engels. — Cserés Miklós: Tükör előtt. — b. Bürger Ferenc: Tanár Úr kérem! — Karsay Sándor: A szeretet himnusza. (Vers) — —os: A lelki orvos. — —: Klebelsberg—Sárospatak. — Dr. Rácz Lajos: Ötven év előtt. — Maklár Papp László. — Könyvismertetés. — Híreink. — Kazay József: Grafologia. — Szerkesztői üzenetek.

40 év óta áll fenn
id. Szepessy István
villanyerőre berendezett
sütődéje.
Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péküzlete.
Minden nap friss
péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Fodrász-

és borbélymunkák

Sárospatak,

☞ a Patikaközben. ☛

legpontosabban eszközöletnek

Dobozy István

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.*

**Szórakozni jól
és olcsón**

csak a

Comenius Mozgóban

lehet,

mert állandóan a legjobb han-
gos filmek kerülnek műsorra.

**Diákoknak
kedvezmény!**

**A
diákság
legolcsóbb
bevásárlási
forrása!**

**Illatszer, pipere és
divatáru cikkekben**

NEUMANN MÓR

MAJOROS ISTVÁN

1909—1932.

A mult hónapban még mint *munkatárs* szerepelt közlönyünk hasábjain, most már csak emlékeznünk lehet róla. Hosszú hetekig tartott betegsége s minden nap imádságos aggodalommal látogattuk, míg Patakon feküdt. De betegsége súlyosbodott, elvitték szeretet-körünkől az ujhelyi kórházba, ahonnan csak koporsóját hozhattuk vissza az Alma Mater kebelére, melynek tizenkét évig, hűséges, dolgos gyermeke volt.

Nagy fájdalommal emlékeznünk meg róla, mert *ígéretekkel* teljes élet hordozója volt. Egy azok közül a kevesek közül, akik a faluért akarnak dolgozni. Oh hányszor beszéltünk hol elbúsulva, hol nekilelkessedve arról, hogy milyen jó lenne már kinn dolgozni, milyen jó lenne megmutatni a „népszerűt” papokat váróknak, hogy értük, a *parasztokért* akarunk dolgozni, — akiket az ő papjuknak nevelt az Úr Isten. De ő letette a munkaeszközt. Hetek óta nem nőnek a szolgálatra készülő imádságsorok, mindennapi gyakorlati írásmagyarázatok naplójában, mert a lázas agy nem tudott többé elmerülni Isten bölcsességébe, nem volt képes többé papírra vetni az ige üzenetét.

A fájdalom lélektompító hatása alatt mégcsak felfogni sem tudjuk, mit jelent 23 éves élete megszűnése annak, aki *komolyan* vette, hogy *szolgálatra* hívta el az Úr. Eddigi élete is csupa szolgálat volt. Szolgált szerető fiáért sok áldozatot meghozó édcanyjának, mikor mindent elkövetett, hogy kevesebb költségbe kerüljön taníttatása. Szolgált, amikor vakációban a könyvet az ekeszarvával, a kasza-, a villanyelével cserélte fel. Ismertem ennek a gazdag, magabazárkozó ifjú életnek minden örömét, minden szomorúságát és tudom, hogy neki nem fájt, ha a többi szent-andrási diákokkal nem mehetett a Hernád partjára fürödni és az aratás hevében, a takarmánygyűjtés és hordás idején, — saját verejtékében fürdőtt. Szolgált teológus testvéreinek, akiknek egyesületeiben elnök, pénztárnok, bizottsági tag volt és mindenütt hűséges, megbízható, kötelességtudó szolgának bizonyult. Szolgált diáktestvéreinek, mikor mint bibliaköri vezető s alig egy hónapig „kisinternátusi szobafelügyelő” oly sok türelemmel és

szeretettel akarta vezetni a hitben gyengébbeket erős hitével. Ajkain az utolsó napokban már alig jött ki szó, összeaszott testében nem volt erő, hogy bibliáját még egyszer kezébe vegye, de mégis megrendült mindnyájunk lelke, mikor láttuk azt a nagy hitet, mely meggyötört porsátorában lakott... Halljuk alig érthető hangját, — és ez a hang elkísér életútunkon valahányszor reá gondolunk, amint szeretett professzora mellette virrasztva, beszélget vele, — „Nem félek a haláltól, tudom, hogy Atyám az Isten...“ Szemünkbe könny tódul e nagy hit látására, halljuk az Úr Isten általa küldött utolsó érthető szavaként mondott üzenetét: „Kegyelem néktek és békeesség!“ Legyen áldott emléke közöttünk e gazdag életű munkatársnak, jó barátnak, hűséges szolgának. —os.

S Z A B Ó P Á L.

Szabó Pál, az Emberek és a Békalencse írója, a bihari rögök darabos, erős tömörségét pattogatja bele az irodalomba. Neki van *valami* mondani-valója. Az a mondani-valója, hogy „az Istenért a falut, a magyar falut ki ne hagyjátok az építő munkából, ki ne hagyjátok, el ne sikkasszatok! Ő maga és írásai „a soha ki nem alvó ébrenlét, a televény fogantatása és a csirákat hajtani teremtett föld szaga... az örökkévaló nagy parasztlelet, ami benne van a viharban, a szélben, az égzengésben.“ Életrendeltetése zálog a jövőért, igazságai fejszecsapások a szétomló korhadásokon, hangjában mozduló tízezrek ritmusa bomlik.

Most, mikor december 5-iki irodalmi délutánunkon vendégszerepel, közöljük: „Lőrinc a nagybotú“ c. novelláját.

Lőrinc szétzilált hajjal, megundorodott lélekkel állt a bihari földbástya fokán és nézte a pokoli mézszárlást. Csattogó kongással zengett az ég és a villámlások fénye égette a szemét.

— A földre szabadultak az ördögök, — gondolta végtelen keserűséggel és egy felkapaszzkodó Zápolyainak ólmos botjával szétcsapta a fejét.

Úgy hallotta, hogy az égzengésben vad hahotával kacag valaki és a felhőkkel megrakott és roppant fényben villanó szeme őt nézi minden pillantásban. Nem bírta elhinni, hogy soha nem áll többé lábra ez az elnémult véres embererdő... csak nyilván leborultak most csendes elmélkedésre. Hiszen olyan áldásos ez a nyári eső... De a villanásban néhány nemes újra felfelé mászik a bástyán és az egyik már kardjával itt hadonász a lába iránt. Harc van itt! a pokol és a pokol harca. Az ég most is elég szépen kimaradt.

Villámlást várt, hogy eligazítsa a lábainál kaparászók dolgát, de olyat csattant az ég, hogy millió darabra szakadt szét az éjszaka és külön izzó színe volt minden darabjának. A villám végigszántotta a bástya oldalát, ahol a nemesek felfelé tülekedtek volt.

— Valaki mégis csak segít, — borult a lelkére a néma alázat — segít ennek a nyomorult parasztnak. De ki?

Lebámult a tűzborult bástya oldalán és annak a Valakinek a parancsára égett a gerenda, a föld, a gyep, a vasba öltözött Zápolyaiak...

— Jöhet már, segíthet már, — rázta bele öklét az éjszakába, — úgyis minden elveszett. Behúnyta a szemét és leugrott a bástya oldalán.

Nem úgy akarta, de csizmájasarkát vetette a meredeknek és keresztül csúszott a tűzön.

— Hát ha meghalni se lehet, akkor élni muszáj, — fogta kétkézre a botot és nekivágott a Zápolya embereinek...

Keresztül vergődött a csapaton. Ment, futott, nem tudta azt sem, hogy hol jár.

Régen elült az erdélyi hegyekben a vihar, a hajnal kenegette szekere-tengelyét és a rét szélén találta magát. Nem tudta, hogy miért állott meg? Csak az jutott hirtelen eszébe, hogy az éjszaka átjött egy hídon. De még ebben se volt már egészen biztos.

Olyan csend volt, hogy roppant erővel szakadt rá a vágyakozás hajnali aluvás után. Hiszen a hadjárat kezdete óta soha nem aludta meg a hajnalt, itt aludni olyan jó volna...

Szétbontott egy csomó szénát és lefeküdt. Körülötte békességesen ólálkodtak a hajnalon megbújt árnyak, lehet, hogy bokrok ezek csupán, de az is lehet, hogy egy régi templom romja...

— Bizonyára ilyen réten lakik az Isten, — motyogott félálomban és elaludt.

Ahogy felnyitotta a szemét, pont szemben kaparászott vele az ég peremén a közelgő nap millió újja. A harmatos pókháló ezer csillogással ringott a réten, pókok szótték tele a gyeptengert hajnalra. Egyik oldalon erdőség borult a rétre, másik felől messzenyúló mocsár zöldszigetekkel, nádasokkal.

A rét közepén lankás domboldalon szálfákból rótt akol mellett ménes legelészt, a csikós a dombtetőn szűrében fekvé bámult a tűzbe. Karók, fadarabok voltak a tűzön, vékony csikban kúszott az égre a láng. Olvadni indult ezüsttömb volt az ég s olyan határtalan nyugalom volt ez a rét, mintha innen indulna el majd ez a csikós váltott lovakon a háború és gyűlölet ellen meghódítani a világot. Mintha ez a rét volna az újra születendő világ méhe és itt a dombtetőn üti le az eljövendő sok ezer esztendő beróvott cölöpét.

A horizont alján az Élet szétkente tenyerével a nap sugarát és utána átlibbent a nap homloka a szent küszöbön. Egy fiatal almásderes mén kivált a ménesből, büszke sörénnyel nyargalta körül a csikóst, azután elrugtatott a nádas felé.

A csikós felcserélte feje alatt a könyökét és a füst még vékonyabb oszlopban csavarodott az ég felé.

Lőrinc feltérdelt és úgy hallotta, mintha a nádason túl megbújt énekesek készítgetnék hangszerszámaikat szent pillanat elé, amikor minden, de minden Hozsánnával borul dús emlőjére az Időnek... Tudta, hogy Valaki megszentelte ezt a reggelt, Valaki: aki Van. Aki odahajszolta a mézsárszék taglójára e kirabolt föld nyomorultjait, de ezen a megszentelt reggelen ki is vezette onnan. De ki?

Tudta, hogy az, akinek oltára van itt a rét közepén.

Pillanatra belelobogott a szent, fehér virradatba az éjjel lángragyújtott bástya, de a heverésző csikós eránt feltérdelt a nap és valami elpattant amott a nádas mögött. A deres felemelt fejfel, tárgult orlikkal nézett arrafelé . . .

— Isten . . . Isten . . . — térdelt fel Lőrinc, de többet mondani nem tudott.

Olyan volt a lelke, mint a tetejére csordult alázat. Zokogott, sirt benne a nagy-nagy alázatosság, de nem tudott szólni semmit, semmit. Szél lógatta meg a nádist a háta mögött és a tarka suttogásból elmúlt százévek Istenimádata szállott felé. Hirtelen felugrott. Kihúzta kését, mint valamikor régen, életének gyermekpiacán a bika előtt, elkapta a deres sörényét és leszúrta . . . A mén kétlábra ugrott, de aztán mintha örömmel menne végzete felé, futott a tűzhöz. Lőrinc átfogta a nyakát és a halódó paripát rányomta a tűzre. Ömlő vére pirosra festette a fát és sísteregve csapott át bíborszínre a láng. A füst olyan lett, mint az égő gabonás-
vermekből hulló pernye.

A csikós úgy állt Lőrinc és a leszúrt lova között, mint aki nem látja jól mindazt, ami van. Lekapta nyakából a karikást, félelmes fegyver annak, aki érti. Majd a töréhez nyúlt, de olyan bűvölő nézéssel pihent rajta a Lőrinc szeme, hogy furcsa bizsergést érzett a mellén.

— Mit akarsz fiam? — kérdezte tőle csendesesen Lőrinc.

— A lovamat minek ölted meg? — válaszolt bizonytalanul.

Lőrinc nem válaszolt, de arra gondolt, hogy ime az egész életét, mindenét ennek a népnek áldozta és az első alkalommal számon kéri tőle azt, amit kicsi ösztönével nem képes megérteni . . . Ránézett mélytűző szemével a csikósra és hátat fordított neki. Elindult csak úgy találomra.

Nyáriák árnyékában csárda állott a dülő végén. A csaplárné kint volt a tornácra és szeméhez illesztett tenyérrel nézett végig az úton.

— Jó napot hugám, — köszönt rá Lőrinc, — miféle csárda ez?

— Ez uram? — villantotta rá fekete szemét a menyecske, — ez a *peselő csárda*.

Lőrinc kicsit elmosolyodott és bement a tornácra. Leült az asztal mellé, délfelég ott üldögélt. Azután felkelt és elindult végig a falun. De nem kérdezte meg senki tőle, hogy hol volt, vagy hová megy.

Móricz Zsigmond, Zilahy Lajos, Komáromi János,

Szabó Pál: az ifjúság kérdéseiről.

Amikor az „Ifjúsági Közlöny“-ben új hangokat engedünk szóhoz jutni, gondoltunk arra, hogy az illetékesebbek véleményét is kikérjük, mert természetesen nem voltunk abban a balga tudatban, hogy alig 20—24 éves fiatalemberek teljes helyességgel lássák helyzetüket. Ezért fordultunk kérdéseinkkel azokhoz az írókhoz, akik ma különösképen foglalkoznak az ifjúsággal. Tudjuk azt, hogy mindenki a maga szemével látja a dolgokat s azért érdekes lesz meghallgatni a nagylátókörű emberek véleményét is.

Először MórícZ Zsigmondot kerestük fel a „Nyugat“ szerkesztőségében. „Sárospatakról? Támadhat-e Názáretből valami jó?“ fogadott bennünket kissé epésen, de mégis kedvesen MórícZ, miután egy-két-sok kliensét elintézte, akik mind a „nagy fa árnyékaért“ kilincseltek. Kedvesen beszélt velük, de mindegyiket hamarosan elintézte: „Verset még nyomtatásban sem olyasok, a prózát pedig szétmarom.“

„Örömmel hallom, — kezdte beszélgetését — a pataki ifjúság megmozdulásait s szívesen felelek kérdéseitekre.“ — Mit lát Szerkesztő úr az ifjúság életében? — „A mai magyar ifjúság életében sok-sok szomorúságot és keserúséget látok, de viszont nagyon sokat remélek. Teher alatt nő a pálma és ebből fognak mindnyájunk életét regeneráló akaratok támadni. Hogy így legyen, adja is az Isten. — A vidéki ifjúság alkotja a pesti ifjúságot, amelynek egy része hever, más része pedig szemet hord. Nem hiszem, hogy a vidék ifjúsága különb lenne a másiknál. De annyit mégis meg kell mondani, hogy a szegediekben jelent meg először a modern európai gondolat a magyar ifjúság életében.“

Zilahy Lajos levélben adta meg válaszát a következőkben:

A mai ifjúsági mozgalmakból hiányzik az egységes elgondolás és ennek az elgondolásnak összefogó ereje. A Bajtársi Egyesületek, a „Soli Deo Gloria“, a „Korunk Szava“, a „Márciusi fiatalok“ és minden egyéb ifjúsági egyesülés ugyanazon cél felé tör, de különböző utakon. Szükségesnek tartanám tehát az IESz (Ifjúsági Egyesületek Szövetségének) megalakítását, amely minden világnézeti és vallási különbség nélkül, az ipari és mezőgazdasági ifjúságot is magához ölelve, az egész magyar ifjúság problémáinak parlamentje lenne.

Nem látok lényegbevágó különbséget a fővárosi és vidéki ifjúság célkitűzései között. Amíg a végső cél érdekében a különböző egyesületekből alakult egységes arcvonallal fel nem fejlődik, kár volna újabb határvonalakat húzni.

Feltétlenül hiszek abban, hogy a magyar ifjúság meg fogja tudni oldani a saját problémáit, amelyek végeredményében az új Magyarország sorsát jelentik. Hiszek abban is, hogy a vallási, faji és politikai kérdések éle, amely a nagy és egységes összefogást eddig megakadályozta, ma már tompulóban van.

Történelmi feladatot látok a sárospataki ifjúság számára abban, hogy az IESz megalakítására megtegye a kezdeményező lépéseket és riadóval forduljon az ország minden ifjúsági egyesületéhez. Úgy érzem, hogy az egységes, nagy, emberi, de mindenekfölött magyar gondolatok számára a sokat szenvedett magyar ifjúság lelke megérett.

Ne féljeteK és ne idegenkedjeteK azoktól, akikben ellenségeket láttok. Az ifjúság és benne az élet örök joga olyan kapocs, amely mindennél erősebben fog össze titeket. Bernhard Shaw írja valahol: „A szeretet már a szívetekben lakik, csak el kell kiáltanotok!“

Az Isten áldását kérem a sárospataki ifjúságra.

Budapesten, 1932 október 19-én.

Komáromi Jánossal, a mi kedves, volt diáktársunkkal szintén sikerült Budapesten személyesen találkozunk. A következőket mondotta:

„A messzeségből most meghatottan gondolok az Alma Materre, amelynek ma harminc éve az I. B. osztályának mendurja voltam. Csak a

protestáns ifjúságot ismerem. Nehéz dolog válaszolni. A mai kor heroikus s az *ifjúság komolyabb, érettebb, férfiasabb*. A vidéki ifjúság nagyobb értékű. A kisvárosban, ahol sok a diák, az ifjúság külön kis köztársaságot alkot. Nagyon szép az új szellem, de azért vigyázni kell a tradícióra is. Patakon ettől nem kell félni.

Hiszem, hogy ez az ifjúság meg fogja oldani kérdéseit, mert külön az elődeinél, akik nem tudtak mást, mint csak ezt az országot elveszteni. *Különb ez az ifjúság, mert különbül nevelik.*“

Nagyon érdekes Szabó Pál, a híres földmíves írónak szintén levélben adott válasza :

„Mit látok a mai fiatalságban? Zavaros és romboló anarchiát látok. Ennek az útvesztőiben téntfergő, tanult ifjúságot látok. Akik lopott pózzal akarják az egész világ páriáit megváltani egy nemlétező, egyetemes emberi életre. Meg akarják váltani a kínai kultit, a japán gésát és minden más nációt, *de közben kényelmesen elsétálnak a magyar nyomorúság mellett*. Egy része Bécsbe jár a nyári szünet alatt tanulmányozni az ifjú munkásokat, más része itthon protekciót hajszol állások miatt. Az igazabb része fogcsikorgatva koresmázik hajnalokig, elméleteket gyárt és naiv ideológiákban éli ki magát, erejét, kedvét.

Az ifjúságtól azt várja a Nemzet, hogy *feltétlenül kezet kell fognia a parasztsággal*. Rá kell ismernie arra, hogy nincs más Igaz, csak a Föld. Legyen a falunak irányítója, tanítója, ha kell, *még állami fizetés nélkül is*. Erre számtalan lehetőség van, csak meg kell keresni a módját.

Nem hiszem, hogy az ifjúság önmaga meg tudja oldani problémáit. Nem hiszem azért, mert minden probléma megoldódik egyéenként akkor, ha sikerül az óhajtott állás, jegyzői, papi, vagy akár tanítói elhelyezkedésben. A kimaradtak mindig magukra maradnak pénz nélkül, kenyér nélkül. Itt van legutóbb a malomellenőri állások szervezése. Akik bementek, elhallgattak, de nem is lehet másképp, (?) mert ha barátaikért továbbra is ankétoznának, úgy kívágnák őket, mint a pinty. És jönnének halkabbak, csendesebbek . . .“

Látjuk tehát, hogy az ő véleményük sem egységes. Azt mondják, hogy minden ember egy külön individuum és csodálatos, hogy az egyik ember a másikat csak egy kissé is megérti. Mindenki a maga külön útját járja. Nagyon nehéz lesz ennek az ifjúságnak az új országot megépíteni. De mindenesetre akarjuk! *kar-inti.*

MARX ÉS ENGELS.

Megütközéssel sőt felháborodással olvastam az *Ifj. Közlöny* októberi számának második cikkét, melyben Bodnár I. V. é. tn. a többi között Marxtól és Engelstől is inspirációt vesz, s Marx és Engels eszméivel akarja az emberiséget mai nagy nyomorúságából megváltani. Hát nem tudja a cikkíró, hogy Marx és Engels elmélete a gyűlölségen és erőszakon, e nyers emberi ösztönökön alapul? hogy ez elmélet történelmi alapvetése — mint azt *A történelmi matérializmus és a vallás* (1928) c. munkámban kimutattam — minden tudományos alapot nélkülöz? nem tudja-e, hogy

ez az elmélet már megszületésekor, 1859-ben is elégtelen volt a szocialista törekvések igazolására, ma pedig teljesen túlhaladott álláspontot képvisel? nem tudja-e, hogy amikor 1918 őszén a szocialisták Magyarországon uralomra jutottak, csakhamar elfojtották a sajtószabadságot, megszüntették a felekezeti iskolát, sőt itt Patakon még a vallásoktatást is eltiltották az iskolában? hogy rövid pár hónap múlva, 1919 márciusában a haza-, vallás-, és szabadság-öldöklő kommunistáknak adták át az uralmat? nem tudja-e, hogy az angol és francia szocialisták a Marx és Engels elméletének félretételével akarják a társadalmi nyomort orvosolni, a társadalmi élet igazságtalanságait megszüntetni? hogy ők nem ellenségei a hazának és vallásnak, mint Marx és Engels követői, sőt MacDonalddal angol munkás miniszterelnök meleg vallásos lélek és a skót ref. egyház presbitere?

Még egyet. Mi, ezelőtt 48 évvel, nem vallás-, haza- és tudományellenes eszmék hirdetésére alapítottuk az *Ifjúsági Közlönyt*.

Rácz Lajos.

T Ü K Ö R E L Ő T T.

ŐRÁLLÓNAK RENDELTELEK!

„Embernek fia! őrállóul adtalak én téged...“
Ezékiel 3:17.

Embernek fia! állj lábaidra és szólók veled — így szólt az Úr Ezékielnek. Testvér, üresítsd meg a te szivedet, hadd hulljon rá Beszédnek égi harmatja, hadd töltse meg az Úr örök életnek vizével, hogy élő vizeknek forrása buzogjanak.

Szeretném, ha elhinnéd, hogy most *tehozzád* beszél az Úr. Nem hozzám, nem máshoz, hanem egyedül tehozzád szól most. — Hidd el nekem, hogy az Úr üzen neked évezredek távolának ködéből: „Embernek fia! őrállóul adtalak én téged...“

— Háború van, az örök harc folyik még most is. (Mikor kezdődött? — Meddig tart? — ki tudná megmondani?) A Krisztus és Sátán birodalma a hadviselő felek. Téged, mint „Jézus Krisztus jó vitézét“ őrállónak állítottak, hogy hova, az nem lényeges. Nem lényeges itt az, ha szántóvető, tanító, pap, vagy akár fejedelem vagy is. Órálló vagy! Tehát, őrállónak állítottak, ha látod „jóni a fegyvert“, (Ezékiel 33:3) fújd meg a trombitát, intsd meg a népet. Jaj neked, testvérem ha elalszol őrálló helyeden, ha nem teljesíted kötelességed, ha nem veszed észre, hogy a Bűn katonái diadalmasan nyomulnak előre a Sátán fővezérlete alatt. — Hát nem látod testvérem, hogy ezek a katonák milyen hősök, milyen elszántság tükröződik szemükből? Nem látod, hogy képesek meghalni is „vezérükért“, azért, hogy a Bűn jusson e földön uralomra. Te tudnál-e ilyen bátor harcosa lenni az Ő ügyének? Megtudnál-e Ő érte meghalni?

Jaj neked, ha nem inted meg a népet, nem inted meg embertársadat, mikor „jó a fegyver.“ Jaj neked, ha egy is meghal az ő vétke miatt, mert vérét a te kezedből kívánja meg az Úr, mivelhogy nem intetted meg. De ha megintetted, megmentetted a te halhatatlan lelkedet.

Az őrálló éber, mindig vigyáz. A katonát megölhetik saját fegyverével is, ha elalszik. Óvakodjunk a könnyelmű percektől. Önfelelt pillanatok tönkretelhetik az ember egész életét.

Az őrálló vállán óriási felelősség nyugszik. Felelős embertársaiért. Ez is egyik baja közéletünknek, hogy felelőtlenül tettek az emberek mindent. Önzők voltak. Kihalt belőlük a szent „másért dolgozás“. Az „én“-t toltá mindenki előtérbe. Így éltek Vele, vagy Nélküle. Ha Vele éltek is, begubóztak a saját üdvösségük ápolgatásába. Ezeknek és sok másnak szükségszerű következménye lett a mai helyzet. Nem is történetelt más-kép. (Ma talán máskép van már?)

Bűn és üdvösség. Kárhozat és kegyelem. Valami csodás kettősség bujkál a felvett Ige sorai mögött, mint mosolygó nyári nap a báránnyel-hők mögött. Felejthetetlen szépségek enyhe szellője simogatja olvasásakor fáradt, bűnös lelkünket. Oly jól esik, hogy az kimondhatatlan.

Porig aláz és kéklő magasságokba emel, mint forgó szél a sárguló falevelet. — Ugy nézzünk Rá, könnyes szemmel, félve és remegve, mint megvert gyermek az édesapjára, mikor bocsánatért könyörög . . . Ime, itt a bocsánat nekünk is, ingyen kegyelemből: „Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, hanem hogy a hitetlen megtérjen útjáról és éljen.“

Cserés Miklós
V. é. tn.

T A N Á R Ú R K É R E M !

DIÁK ÚR KÉREM!

Elolvastam a mult számban megjelent cikkét és bevallom, nagyon tetszett nekem, de azt hiszem, hogy más szemszögből nézve egész más-kép lehet erről a kérdéstről írni.

Először is gratulálok, hogy harminc Ady-verset tud. Ez igazán nagy dolog és főleg roppant hasznos. Igazán nem értem, miért akarja őket elfelejteni, ezt senki se kívánja. Az egyetlen kívánni való ezen a téren az, hogy az olyanokat, mint a „Sárga-láng“ és „A kiürített ágyasház“ ne hozza a nyilvánosság elé, mert ehez még nem vagyunk elég modernek (ne is ajálja őket senkinek). A többieknek a szépségét pedig mindenki értékeli. Szabolcskát pedig nem ajánlom, ha nagyon keres talán talál jobbat is. Ha mindenáron éhes emberekről akar olvasni, nyugodtan meg-teheti, senki sem fogja visszatartani. Csak arra kérem, hogy ne legyen egyoldalú és minden éhes emberről írt könyv után olvasson egy jóllakott emberről írt könyvet, így meg lesz a lelki egyensúly. (Sajnos, azzal, hogy éhezőktről olvas, még nem lendít ezeknek a szerencsétleneknek a sorsán.)

Amint látom Ön militarista. Igaza van. Én is helyeslem, nem azért, mert Ön azt állítja, hogy a harc az emberi élet igazi formája, hanem azért, mert semmi kedvem sincs ahhoz, hogy egy piszok cseh, aki meg-maradt militaristának, engem, becsületes pacifista magyart agyonszurjon és nekem még védekezni sem szabad, mert hát én pacifista vagyok.

Mellesleg megjegyezve, ha azt a szerencsétlen csehet tényleg megöli, valószínűleg felakasztják érte. Tudja mit? Inkább ne tegye!

Teljesen igazat adok Diák úrnak továbbá abban, hogy igenis a mai diák már mindent olvashat, mert szikla-szilárd erkölcsi alapon áll, melyeknek egy sikamlós íróska romlott fantáziája mit sem árt. Bizonyítja ezt az állításomat az a tapasztalatom, hogy pl.: Móricz „Sárarany“-ában a szilárd erkölcsi alapokon álló nemes tanuló ifjúság minden pikáns részletet piros ceruzával vastagon aláhúzott. Legtöbbször pedig a következő szavak kíséretében szokta lelki táplálékra éhes diáktársának átadni: „Nagyszerű könyv! Figyeld meg micsoda ízgató részletek vannak benne. Különbö is aláhúztam őket. (Tisztelet a kivételnek.) Ezekután azt hiszem, hogy nem szükséges, hogy az az ötödikes kamasz diák amúgy is elég gazdag, erotikus fantáziáját még pikáns könyvekkel is táplálja.

Shawt és Wildet pedig az én felelősségemre nyugodtan olvashatja. Senki sem fogja ezt rossz néven venni. Csak arra kérem, hogy ne feledkezzék meg arról, hogy vannak náluk jobbak és nagyobbak is, akiket egy annyira olvasni szerető ifjúnak nem szabad figyelmen kívül hagynia.

b. *Bürger Ferenc.*

A szeretet himnusza.

Pál I. levele a Korinthusiakhoz 13.

Szólhatsz szelíden, bármily kedvesen,
Lehet beszéded élő muzsika;
Ha a szeretet nem lakik benned:
Szavad igazat nem mondhat soha!

Prófétálhatsz is, szólhatsz jövőndőt.
Hittel mozgathatsz magas hegyeket,
De ha szeretet nincsen szívedben:
Istenünk előtt semmi a neved!

Tehetsz sok jót is a szegényekkel.
Tested adhatod az égő tűzre.
Minden csak akkor használ valamit:
Ha tetedet a szeretet szülte.

Akit szeretünk: nem bántjuk soha,
Nem irigyeljük, ha jól megy dolga,
Elnézzük szépen egymás hibáit
Szívünkéből Krisztus szerelmét ontva.

Jöjjenek álmok, prófétálások.
Nyelveken szólás szóáradata:
Minden elmúlik, mint a tűnő hab,
De a szeretet nem fog el soha.

Tudás, bölcsesség, fényes ismeret
Csak egy parányi részét adhatja
A túlvilági lét örömének,
Melynek fogalmát szem nem láthatja.

Karsay Sándor.

Mindez elmúlik. Az emberi száj
Veszendő világ értelmét szólja.
Egykor elvész majd a részszerinti:
De a szeretet nem fog el soha!

Gyermekkorunkban szólunk, mint gyermek,
Nem ismerjük az élet értelmét.
Csak egyet tudunk: jó apánk vezet,
Jól esik fogzunk férfias kezét!

A földi lét is gyermekbolyongás.
Titkait ember meg nem ismeri.
De minden léptét angyalok őrzik,
Annak, aki az Istent szereti!

Elmúlok vagyunk. Körültünk minden
Hervadó szírom múlt időben.
Lehulló levél, melyet eltakar
A jó anyaföld a temetőben.

Ha minden elvész: még Te magad is,
Három pillérre építsd életedet.
Bölcs leszel akkor, sziklára építsz.
E három: a hit, remény, szeretet!

Bemélni lehet egész életedben.
Hittel ledönthetsz kaput és falat.
Mégis: szeretni mindenek felett
Krisztusunk szerint: *életfeladat!*

A LELKI ORVOS.

Néhány héttel ezelőtt még feszült figyelemmel vártuk és latolgattuk, ki lesz az új iskolai orvos, vajjon a sok pályázó közül kit fognak megválasztani. Ma már a választás után vagyunk és november elsején *Jakó János dr.*, volt gyulai kórházi orvos el is foglalta állását.

Mi e néhány sorban csak arról szólunk, hogy *kit* szeretnénk látni abban a férfiúban, akire az iskola diákjai egészségileg vannak bízva. Ha szabad *igényt* támasztanunk azzal szemben, aki felettünk van, — akkor elsősorban az *irgalmas szamaritánust* szeretnénk benne látni. Az a néhány nap, amely alatt már közöttünk időzött, erről a lelkiismeretes felebaráti szeretetről győzte meg azokat, akik felkeresték rendelőjében. Szeretnénk továbbá benne megtalálni a *lelkiigondozó* orvost, aki a testi gyógyítás által az ifjak lelkét is gyógyíthatni akarja. Hisszük, hogy az ifjúság erkölcsére a *viharok korszakában* a gondos szülők után a legtöbb „tanácsot” s „tanítást” tudja majd nyújtani.

Akármenyire különösen hangzik is, mi a „kamaszkor” *atyai tanácsadóját*, a helyes irányba vezetőjét szeretnénk benne látni, — akihez nemcsak „hivatalos” órákban mehet majd a diák, — hanem a „segítség” kérését kereső, „magára maradt” diáknak szüntelen nyitva lesz ajtaja. Tudjuk, hogy ez nem volt benne a pályázati feltételekben és épen azért adunk hangot lelkünk ilyen irányú vágyakozásának s hisszük, hogy az az egész egyéniségéről leolvasható bizalomkeltő szeretet, melyet néhány napi köztünk forgása nagy mértékben meg is mutatott, — a diákok igazi *barátjává* fogja tenni, s nem a *tekintély* formális külsőségével fogja „betegeit” gyógyítani, hanem azzal a krisztusi szeretettel, mely a test orvosát a *lélek orvosává* tudja tenni, ha egyszer épen szeretete átütő erejével a lélekre is tud hatni. Nekünk tehát az a legfőbb Isten-áldás kívánásunk, hogy ilyen *lelki*, — a mai korban igazán nagyon keresett „hívó” orvost találjunk benne, aki az „evangélium” patikája számára is tud receptet írni, ha szükség van rá.

Életére és „hivatásos” tevékenységére az ifjúság ez úton Isten gazdag áldását kívánja. —os.

KLEBELSBERG — SÁROSPATAK.

Azt mondják róla: a nagy építő s mi pataki ifjúság hozzátehetjük: a szerető építő. Mert szeretett minket; nem szóvirágos frázissal, de kézzel fogható tényekben... Nem zárkózott el tőlünk, hogy messziről, mint egy koldusnak rídeg szívvel vessen oda valamit, hanem eljött közénk, hogy lásson és tárgyaljon... és adott ajándékot, baráti szívvel...

Mi láttuk őt, kipírult arccal tárgyalni és elgondolkozott lélekkel járni az iskolakertben s mindig Patak foglalkoztatta. Megbecsülte tradícióinkat, de modern, nyugati feje megteremtette az új iskolatípust: az angol internátust. De itt nem állott meg; ifjúúi lélekkel látásokat látott s kibontakozott előtte a Bodrog-parti iskolaváros hatalmas körvonala.

Sajnos, ezeket már nem valósíthatta meg és azóta várjuk egy új miniszter reális terveken épülő, hasonló reális adományait.

ÖTVEN ÉV ELŐTT.

1882 nyarán, a jól sikerült érettségi vizsgálat után, az aratási szünetidőt — részint a vizsgálati előkészület nagy munkája után pihenésül, üdülésül, részint a német nyelvi ismeret, gyakorlat felfrissítése céljából — Szepesbélán töltöttem. Mivel a gimnázium két első osztályát is a Szepességben jártam (az elsőt Sz.-Bélán, a másodikat Késmárkon), eléggé jól beszéltem németül; de ez a német nyelvi készségem itt Patakon, hol a gimnázium többi osztályát végeztem, nem gyarapodott, mert itt Kun Pál német nyelvi tanárnak, a túzes Kossuth-párti politikusnak az volt a jelszava: Barátom, nem germanizálunk! Ennek aztán az lett az eredménye, hogy még azok is elfelejtették, amit németül tudtak, akik a Szepességről némi halvány német nyelvi tudással kerültek Patakra. Én csak azért nem osztottam ezek sorában, mert a felsőbb osztályokban otthon is a szünetidő folyamán, itt is az iskolában foglalkoztam a német nyelvvel, olvastam német szépirodalmi dolgokat, sőt egyet-mást le is fordítottam. Ha így nem csökkent is német nyelvi ismeretem, mindenesetre — hat évi szünetelés után — nagyon ráért egy kis gyarapítás, csiszolás, fejlesztés.

Szepesbela lakossága, mindjárt azután, hogy oda érkeztem, nagy ünnepségre készült. Július 6-án volt ugyanis a várostól észak felé két órajárásnyira a Tátra tövében felfedezett cseppkőbarlang megnyitó ünnepélye. Az ünnepélyen, melyre szinte az egész város kivonult szekereken, természetesen én is résztvettem és nagy érdeklődéssel jártam be a hazai második cseppkőbarlang újonnan feltárt helyiségeit. Másnap nekiültem s az új barlangról, illetőleg a megnyitó ünnepélyről részletes tudósítást írtam „*Egy új cseppkőbarlang*“ címmel és azt kedvenc lapomhoz, a Vadnay Károly szerkesztette *Fővárosi Lapok*-hoz küldöttem, melynek 4 év óta, az Erdélyi Önképző-Társulat olvasó-körébe való belépésem óta, szorgalmas olvasója voltam. Mily nagy volt örömem, midőn egy hét múlva megkapom a július 13-án megjelent 158. számát s abban szóról-szóra ott találok beküldött referádamat, leírásomat! Eddig még csak az iskolai Értesítőben olvastam a nevemet nyomtatásban; ez volt az első eset, hogy egy cikk alatt láthattam azt, mint szerző és pedig a legelőkelőbb fővárosi lapok egyikének hasábjain. Nem csoda, ha nagyra voltam vele, ha e naptól fogva számítottam irodalmi téren való szereplésemet.

Még két ízben kopogtattam be innen Béláról, a nyár folyamán, egy-egy útirajzzal, a magas Tátrába tett kirándulás leírásával a *Fővárosi Lapok* szerkesztőségéhez és mindkét ízben szíves fogadtatásra találtam. Nevezetesen július végén az öt lengyel tó és a nagy Halastó vidékére, augusztus elején pedig Wéber Samu bélai lelkésszel, a Kárpát-Egylet alelnökével a késmárki határban levő zöld-tóhoz tettünk (az előbbihez, mely lengyel területre is átvitt, meglehetősen hűvös, esős időben, az utóbbihoz szép nyári verőfényben) kirándulást. Itt is összekötöttem a kellemest a hasznossal és látott, tapasztalt élményeimről egy-egy eléggé részletes útirajzot szerkesztettem és küldtem be a *Fővárosi Lapok*-nak. Az egyik: *A zöld tónál* megjelent a lap augusztus 24-iki (193.), a másik: *Egy éj a Tátrán* annak augusztus 30-iki (198.) számában.

E szerény cikkecskék, melyek egy-egy kirándulás, egy-egy úti élmény egyszerű leírásai, azáltal emelkedtek reám nézve nagyobb jelentőségre, hogy ezek sikere, kedvező fogadtatása nem csekély mértékben növelte kedvem, bátorságomat arra, hogy két év múlva, 1884 szeptember havában a *Sárospataki Ifjúsági Közlöny* megindítására vállalkoztam.

A *Fővárosi Lapok*-kal való kapcsolatomban Patakon részint a teológiai tanulmányokba való elmerülés, minden előadásnak a tanteremben gyorsírással, otthon folyóírással való lejegyzése miatt, részint pár hó múlva atyám halálának bekövetkezése s az élet gondjainak reám nehezedeése miatt, egyelőre megszakadt. Két év múlva, az *Ifj. Közlöny* megindítása után, hol riporter hajlamomnak újra bő tere nyílt az érvényesülésre, még kevésbé gondoltam erre. Hanem, mikor 1887 őszén a lipcsei egyetemre kerültem, a sok új benyomás újra tollat adott a kezembe és a *Sárospataki Lapok* és a *Sárospataki Ifjúsági Közlöny* mellett a *Fővárosi Lapok*-ba is újra küldtem be egy-két tárcát. A szerkesztő ismét szívesen fogadta, közölte őket, sőt egy szerkesztői üzenetben arra is felszólított, hogy Lipcse zenei életéből írjak egy-két aktuális tárcát. E felszólításnak, zenei járatlanságom miatt, sajnos, nem tudtam eleget tenni.

Ismétlem, igénytelen cikkecskék azok, amelyeket 50 év előtt a *Fővárosi Lapok*-ba írtam, de mégis ezek nyítják meg azt a keskeny, itt-ott kanyargó, de azért lassan egyre emelkedő, a tövissek mellett nem egy szép virággal szegélyezett ösvényt, mely 1882-től maig irodalmi munkásságom útját jelzi.

Rácz Lajos.

Maklár Papp László

1911–1932.

Kétévig közöttünk volt: lélekben erős, testben gyenge jó barátunk. Beteges teste nem bírta a lélek hajtó erejét, mely szinte hihetetlen szorgalommal sarkalta a könyvek elé, hogy kedvezményt kaphasson s így segíthessen szegény szülein. Vese és tüdőbaja ágynak döntötte, de ha csak tehetett, tanult és készült az elmaradt alapvizsgára. — Szíve mindegyre visszavágyott ide, vonzotta őt az internátus, az iskolakert s mikor minden reménye megvolt erre, tetszett az Istennek, hogy elszólítsa őt. — Kétségek és örök harcok közt vergődő lelke megpihent e szent igén: a világ megvetettjeit választotta ki Isten.

Az előfizetés nyugtázásokat anyagtorlódás miatt a következő számban közöljük.

Kiadóhivatal.

KÖNYVISMERTETÉS.

Ravasz László: Az eleve elrendelés. (Kálvin könyvtár 1 szám, 36 old. 50 fill.) Egy 5) éves élet vallomásai a predesztinációról. Forró bizonyágtétel legdrágább értékünkről, vallásunk meghatározó karakteréről Négy részben szól a hívő lelkek tudományáról, mely megszabja Is.enről s magunkról való gondolatainkat. Nem teológusoknak, hanem a nagyközönségnek szól, alapos dogmatikai felkészültséggel, konfeszionális alapon. Hogy supra vagy infralapszárís értelemben kell-e venni inkább a tudós, mint hívő ember problémáját. — Örömmel vesszük e könyvet s állítjuk, hogy a szép célú vállalkozás legméltóbb első terméke (Kár, hogy elég drága!) Örömmel vesszük azért is, mert közkívánatra hanzzott el a rádióon keresztül, hogy felelet adjon egy nemzet ébredő vallási kérdéseire.

B. L.

Móricz Zsigmond: Forr a bor. (Regény. Athenaeum kiadása.) A nyolcadik osztály története. Történeti regény: nem a máról akar bírálatot mondani. Az író a márt nem is tartja bírálhatónak (1. a nyilatkozatát a Nyugatban a sárospataki gimnázium mai számtanórájáról), mert az olyan jó az ő idejü hoz képest. Azt is higgadt messzeségből nézi. Felvonultatja a különféle arcokat? a Vezért, a strébert, a magolót, a szorgalmast, a filozófust és az egészsből egységesen döbben elénk egy nagyszerű ifjúságnak és még nagyszerűbb társadalomnak a szolidaritása, amelyben meg van engedve a parfümbe burkolt malacság — a parfüm persze csak a női társaságban használandó —, a legnagyobb tett az ivás és az élet legfenségesebb pillanata az alkalmi hazafias beszéd elődübörgése. És ezzel a bolond karnevállal szemben egy arc áll. Piszkos, szexuális ösztönökben vergődő, céltalan *de ember*. Nyilas Misi. A különc. A sáppadt és beteges. *A destruktív*. Aki nem ünnepi beszédek. Aki egyedül van. Móricz Zsigmond művésze az egészben éles vonalakkal állítja elénk az egyest és az egyetlent, aki nem korabeli, az egyént: Nyilas Misit. Móricz Zsigmondnak ez a legszubbjektivebb regénye. A Sárarany, Jószerencsét, az Isten háta mögött, mind olyan tárgy volt, amely különállónak látszott, bár minden gondolatban ott zúgott a hatalmas tenetség. Itt azonban ő beszél. Ő simogatja szeretettel Nyilas Misi alakját. Ő szemléli gyűlölettel a hivatalos *jobbaldall*. Árt ez művész tének? Árt azok szemében, akik magukra ismernek a regény valamelyik alakjában. De akik nyitott szemmel tudnak járni megállapítják, hogy Móricz Zsigmond tökéletes képet rajzolt a mai 95 százalékkal (szemben az 5 százalékkal) nyolcadik osztályáról is. *N. I.*

Zilahy Lajos: A lélek kialszik. (Athenaeum kiadása.) Nagyon jól ismert, háború utáni magyar történet. Pekri János itthoni nyomorgások után kimegy Amerikába, hol váltakozó szerencsével, végre boldogul. Beleszövődik a szerelem is, amely azután végkép amerikaiává formálja a magyar lelket. Ennyi

az egész, de ahogy Zilahy elmondja, legjobb regényeink közé sorozzák. Ismeri az embe-
reket az amerikai típusokat s ért is hozzá, hogy érdekfeszítően adja elénk. Mesterien rajzolja, hogy az élet amerikai tempója, miként győzi le az óhazáért síró lélek minden fellobbanását. Ember ismeretétől semmivel sem marad el az új világ ismerete és úgy adja Amerikát amint van: a test és a vér kérlelhetetlen harcának földje s nem a könnyű boldogulás mesevilága. Lüktető élet, eleven leírás, remek jellemzés, elsőrendű korkép, egyszóval modern regény. *B. I.*

Babay József: Istenem, így élünk. (Regény. Új Idők kiadása.) Az egészen friss írónak egészen friss írása ez a regény. Neve fémjelzetlen volt eddig a literatúrában, de ezzel a regényével csengő lett. Regénye tárgya a ma életének szemünk előtt kibomló szomorú Karneválja. Vonul a tömeg és mi felismerjük benne szegény meghajszolt magunkat. Vonul a tömeg, átbarangolta nagy vezeklésében éhséggel, küzdéssel, hasogató fájdalommal, megtorpanásokkal, kétségbeesések közepette, de reménységgel, munkavágygyal és bizakodással az egész országot. Ezt a mi szomorú magyar földünket. A regény történése idején 1932-ben Nagyatádon vonul a ma megszinesedett élete. Ott látjuk az állástalan diplomások típusát: Ónody Imrét, a hűséges, szerelmes magyar úrleányt Veronikát, a két jóságos nyugdíjas özvegyet, édesanyjukat, kik közrejátszanak boldogságukért. A fájdalmas, gyönyörű jellemű asztalost Sas Lajost, aki félréáll, mert nem való Veronikához. Köröttük zajlik az egész Ma élete. Tipusok, sorsok, bánatok fonják át ezt az ügyesen, itt ott romantikusnak feltűnő történetpalotát. Stílusa somogyi, erős Néhol megkapó. Hisszük, hogy az író forrásban van és sok szépet hallunk még róla. Ígérete az irodalomnak. *Gróf Haller Gábor.*

Dr. Gésztelyi Nagy László: A tanya világ élete II. (Ujabb adatok a magyar tanyakérdés megismeréséhez.) A szerző a magyar tanyakérdés nagy ismerője. Már 10 önálló munkájában foglalkozik e kérdéssel. E könyvben újabb ismeretei vannak előttünk.

Tendenciósus munka. Országunk megcsontítása óta örökké felszinen tartja e kérdést, amely szociálpolitikai szempontból ma nemzetünk legfontosabb ügye. A statisztikai adatok mögött, amely a magyar tanya helyzetét tárja elé, egy fajért aggódó lélek tárul elé. Az 1930-as évi statisztikai adatok alapján ma már egy és háromnegyed millió magyar él a tanyákon. A nemzet szempontjából ezt a legértékesebb osztályt, még ma is elhanyagoltság, közöny, megnemértés veszi körül több oldalról. Az alföldi városok lakosságának 30, 40, sőt 50 százaléka is kint él a tanyákon 30, 40 km-nyi távolságra. A tanyának nincs útja, postája, közigazgatási szerve. Az egyházak ma már nagy erőfeszítéseket fejtenek ki a tanya lakosságának lelkigondozása érdekében. De hol vannak még a tanyai lelkészségeknek, templomoknak csak a szalai is. Rosszul áll még nagyon a tanya egészségügye. Az egy és háromnegyed millió tanyai lakos egészségügyi szolgálatát 11 kintlakó orvos látja el. De a tanyavilág népe nem is kíván mindent egyszerűen. Csak azt kívánja, hogy ügyét, mely a nemzet ügye is, figyelem kísérje. A magyar tanyai paraszt nemzeti politikánk tévesztettsége mellett is becsületes, egyenes jellemű. Elhanyagoltsága által önállóvá fejlődött lélek. Szeressük őket, hogy egyszer büszkékké lehessünk rajuk.

O. I.

† HIREINK

Nyilatkozat. A Közlöny múlt havi száma egy pár cikkének szelleme miatt több komoly panasz merült fel. A tanári székek a vizsgálatot lefolytatták s ennek eredményeként közöljük alább a szerkesztőség változását. Az új szerkesztőség azon lesz, hogy a jövőben ne adjon okot olvasói részéről kifogásoknak s kérjük a minket szerető közönséget, hogy értsék meg és bocsássák meg, ha régi problémáinknak esetleg új hangon adunk kifejezést. Mi igen szívesen vesszünk ezután is minden kritikát s hisszük,

hogy így megtaláljuk a kellő formát, hogy a tiszta, tradicionális hazafias és vallásos pataki szellemet továbbra is megtartsuk. Tisztelettel *A Szerkesztőség.*

Szerkesztő-változás. Az októberi szám miatt a tanári székek Kalmár Lajos felelős szerkesztőt és Bodnár István tanítóképzős szerkesztőt elmozdították hivatalukból. Erre az egész szerkesztőség azonosította magát velük s szerkesztői tisztükről mindnyájan lemondtak az ifjúsági közgyűlés előtt. — Az ifjúság azonban nekik bizalmat szavazott s állásuk megtartására kérte. Ezután a határozat után Kalmár Lajos a köv. levelet intézte a széniorhoz:

Sárospatak, 1932 november 5.

Tiszteleltes Szénior Úr!

Örömmel értesültem a nemes ifjúság 1932 november elsején történt határozatáról, amely szerint az ifjúság szerkesztőbizottságunk lemondását nem fogadta el s így felelős szerkesztői tisztségemben ismét megerősített. Legyen szíves ezért Szénior Úr a nemes ifjúságnak leghálásabb köszönetemet nyilvánítani. — Engem a Közlöny szerkesztésében az ifjúság iránti legnagyobb szeretet vezetett s nem tehetek arról, hogy ha az a hang, amely ebből a szeretetből fakadt, a vezető-körökben visszatetszést szült. Nem volt céltalomban senkit sem megbántani sőt munkám a jóra való törekvés vezetett.

Amikor tehát az ifjúság bizalmáért tiszteletteljes köszönetemet nyilvánítom, kérem Szénior urat arra, hogy a nemes ifjúságnak abbéli kérésemet tolmácsolja, hogy engem ez alól a tisztség alól mégis felmenteni szíveskedjenek, mert úgy látom, ha az ifjúság megbízásának eleget tennék. veszélyeztetném teológus mivoltomat — Úgy hiszem, hogy a nemes ifjúság szándékamat s helyzetemet méltányolja s nekem a felmentést meg fogja adni.

Kérem a Mindenható Isten áldását a tiszteletes Szénior úrra és a sárospataki főiskola nemes ifjúságára. Maradok tisztelettel:

Kalmár Lajos.

E levél a közgyűlés előtt felolvasva elfogadott s Kalmár Lajos helyébe Balogh

Lajost, Bodnár István helyébe Cserés Miklóst választotta meg. Ezzel a felkorbácsított indulatok lecsendesedtek.

Nagy részvét mellett kísértük utolsó útjára Majoros István testvérünket, kit a theol. tanári kar és ifjúság hozott haza a sauhelyi kórházból, hogy itten legyen örök pihenése, hol ifúsága nagy részét, 12 évet élt.

Külföldön levő theológusok. Október 23-án este az egész internátus énekel és szeretettel búcsúztatta el a meghatott Héthy Lajost, ki három évi stipendiummal az Amerikai Daytonba ment tanulmányait folytatni. — A tavaly végzett theológusok közül Egressy Lajos Utrechtben, Nagy Árpád és Martin Miklós volt senior pedig Halléban tartózkodik.

Október 31. Főiskolánk méltómódon ünnepelte meg a reformáció emlékét. Két szavalat, kórus és vegyeskar méltó keretet képeztek dr. Vasady Béla theol. professzor ur magas vonalú és tudományos értékű előadásához.

Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy lapunk volt főszerkesztőjét, dr. Horkay Lászlót Hajdunánásra vallástanárnak választották meg.

Nem igaz, hogy Patak elszigetelődik minden mozgalom elől. Ezt bizonyítja, hogy 5. évi Kiss Sándor országos titkár volt itt a S. D. G. részéről s a gimnazistákkal foglalkozott, de a theológián is tartott egy bensőséges előadást az imádságról. Utána vita volt a S. D. G. létjogosultságáról a pataki theológián, sajnáljuk hogy egy kissé erős volt. — Majd 7-én Ditrői Edit és Kulin György voltak itt a „Pro Christo” megbizásából: előbbi a gimnazista tagokhoz, utóbbi a theológus ifjúsághoz mondott keresetlenül, hatásos szavakat.

Katona lelki gondozók Szabó Zoltán és Ujszászy Kálmán nagytiszteletű urak, Tóth Lajos szenior és Fodor Lajos kóruselnök segítségével megkezdték a katonaság közti munkát. Egyelőre hetenként egy órahosszat foglalkoznak velök: írásmagyarázat, vallásos est, ének és nótá tanításával. Hisz-

szük, hogy munkájukat megáldja a seregek Ura.

Szép sikerrel szerepelt a kórus a 13-án Sauhelyben rendezett nagy vallásos esten.

Meg volt a próbabál; kitűnő rendezésben és jó betanításban peregetek le a bemutató számok. Utána hajnalig a legjobb hangulatú táncolás következett.

A pataki KIE november 5-én adta elő nagy sikerrel a szépszámú közönség előtt Malonyai-Rákosi: Elnémult harangok c. darabját. Az előadást 13-án meg kellett ismételni.

Szept. 28-án alakult meg a „Nagy Sándor” gyorsírókör a következő tisztikarral: Tanárelnök: Dr. Urbán Barnabás, ifj. elnök: Halász László VIII. o. t., pénztáros: Harsányi Zénó VIII. o. t., jegyző: Farkas Miklós VI. o. t., könyvtáros: Széll József VI. o. t.

Megkezdte munkásságát az I. Rákóczi György egyesület. A kör a diákság között lévő szakadékokat igyekszik áthidalni. A kicsinyek és nagyok lelkét próbálja egymáshoz közelíteni. Nehéz, de szép feladat. Adja Isten, hogy sikerüljön.

Bathó-est. Jól sikerült nótá-estet tartott okt. 11-én szeretett János bácsink. Ugy az egyes szereplők, mint a különböző karok megfelelték a jó nevű szerző gyönyörű darabjainak. A konferáló Novák József is megnyerte a közönség tetszését kitűnő humorával. Az előadásnak búcsú jellege volt s bizony nemcsak Bathó János, de a nézők szemében is megcsillant a könny, mikor elhangzott: „Nem lesz hazám többé Patak már.”

Megérkeztek a katonák, megkezdődött a kaszárnyai élet teljes szigorral. Történt azonban, hogy egyik tiszt úr látogatást tett az internátusban s behatóan érdeklődött az itteni rend iránt. Azóta keservesen panaszkodnak a bakák s állítólag országos bizottság tanulmányozza a pataki kaszárnya mindenek felülmúló szigorát.

Hibaigazítás. A múlt havi szám: *Csak mindig az igazságot* cikkbe több értelem-

zavaró hiba csúszott be. Igen sajnáljuk és kérjük a cikkíró szíves elnézését; a helyre igazítást itt adjuk 27. oldal 6. sorban: Suum cuiquo helyett *cuique*. 14. sorban: Értékjelző nemzeti azonnal helyett *Értékjelző*: *azonnal*. 25. sorban: egy felelet helyett *így felelt*. 33. sorban: intuicis helyett *intuición*. 38. sorban: megegyezik helyett *megegyezett*. 41. sorban: tüzel észtert helyett *hitelvesztett*. 41. sorban: állítottam helyett *állította*. 28. oldal 3. sorban: pedaszória . . . tapintatosabbak helyett *pedantéria*, *de pedagógiai tapintat volt* 9. sorban: elemzésének helyett *tanárelnökök* olvasandó

GRAFOLÓGIA

Rovatvezető: *Kazay József*.

„*Kossuth ucca*“. Altruista hajlamú, jó lelkű ember. Áthidalja az ellentéteket, kerüli a rideg összeütközéseket; másoknak szíves protektora és őszinte jóakarató tanácsadója.

„*Kiváncsi*“. Nagyeszű, ötletes, erősen érzekei egyén, aki mellesleg sokat ad a külalakra és a látszatra.

„*Ősz*“. Gyenge akaraterejű; belső ellenállásra csaknem képtelen. Ezzel szemben vágyainak ereje tulinagy s érettiük feláldozza személyének más érdekeit, miattuk sok erkölcsi és anyagi kárt szenved. (Már csak radikális szakítással segíthetne magán!)

„*Matúra előtt*“ Egyéniségében igen kevés az eredeti vonás. Az egész ember csaknem a mások kópiája. Eltanult póz- és szólamleltár. — (Törekedjék több eredetiségre és önálló alkotásra, hogy ezáltal is méltóbb lehessen majd a „maturus“ névre!.)

„*Futura*“. Álhatatos és erősen anyagias. Kielezett becsvágy büszkeséggel keverve van nála.

„*Percek alatt*“. Kiforrt, erős, szellemileg független, megfontolt s elővigyázatos egyéniség. Kítűnő ritmus érzékkel, fegyelmezett modorral, kimértséggel és választékos pedantériával tűnik fel. Diplomátikus, agyafurt tervekkel van telítve.

„*Berkney*“. Húsz éves fiatalember létére is egyéniségében sok a nőies vonás; pl.: fokozott lelki érzékenység, odaadás, keserűség v. felujongás, ábránd, intuicio, miszticizmus stb.

„*18 as*“. Csendes meditálásra, problémák élemzésére képességgel rendelkező, a nagy nyilvánosságtól távol békés otthont kedvelő nő, aki jelenleg indokolatlanul szigorú önkritika alatt tartja magát.

„*Anyám lánya*“. Jól fegyelmezett, művelt, okos leány; megnyerő, bizalmat keltő, szuggesztív egyéniséggel, fölötte nagy gyakorlati és adminisztratív készséggel. A jövő papnéinek egyik igen jó típusa.

NYILATKOZAT:

Az „Ifjúsági Közlöny“ októberi számában megjelent „5—10 százalék üzen a szervezeten 20 000-nek“ c. cikkemet szükségesnek tartom helyesbíteni. Belátom, hogy a túlzás hibájába estem. Egyes esetekből kiindulva, anélkül, hogy eléggé ismertem volna az egész tanítóság életét, általánosítottam. Távol áll tőlem minden sértő szándék! Sokkal inkább szeretem a földemet, a tanítói pályát, minthogy ilyen szándék sugallta volna. Intézetünk vezetősége cikkemről közlés előtt nem tudott Amit írtam, magamból termeltem ki! Ahhoz az intézeti életnek semmi köze! A rajongásig fokozódott szeretet, a jóakarató javítás vezetett. Ha rossz úton indultam, mindenkitől, akit sértettem, ezennel bocsánatot kérek.

Bodnár István
V. é. tn.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Zs. B Bpest. Cikke mindig aktuális és így bocsássa meg, hogy csak a jövő számban hozzuk.

Kiadóhivatali vezetők:
Fürjész István és Kovács István.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Nyomtatta: Kisfaludy László
a ref. főiskola betűivel, Sárospatakon.

KONCZ FERENC, SÁROSPATAK

LORANTFY U. 8. CIPŐÜZEM ÉS CIPŐKERESKEDÉS SAJÁT HÁZII

Külön mértékostály!

A diákig évek óta felkarolt cipése!

Megrendelésre készít elsőrendű férfi-, női- és gyermek-, egyszerű és divatcipőket, orthopédcipőket, cserkész- és mindennemű sportcipőket vízhatlan minőségben, szolid árak mellett. **Javítások** gyorsan és gondosan eszközöltetnek!

Állandó raktár férfi-, fiú- és gyermekcipőkben, papucs- és házicipőkben, cipőápoló és vízhatlan szerekben; minden létező színben legjobb minőségű **cipőkrém, lack-olaj, cipőfestékek**; vadász- és sicipőkhöz **cethal-cipőzsinór**; alacsony termetűeknek **belső sarokemelő**; elsőrendű **cipőzsinór**; fájó lábúaknak **ludtalp betét** és mindennemű talpbetét-különlegességek!

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Ha olcsón és divatosan akar öltözködni, úgy ruháját

Feldmann Jakab

férfiszabó

elismert szabóműhelyében varrassa, Sárospatak, Kossuth-utca 21. szám, az udvarban. Műhelyemben a legujabb divat szerint készül **utcai-, alkalmi és egyenruha, továbbá téli-, átmeneti, raglán stb. kabátok.**

Minden e szakmába vágó munka a legpontosabban és jutányosan készül.

DIÁKOKNAK ÁRKEDVEZMÉNY.

FIGYELEM!

FIGYELEM!

Czeizler Izidor

divatüzletében

Sárospatakon állandóan beszerezhetők:

férfi és női

divatáruk,

piperecikkek,

rövidáruk,

katonai

felszerelések,

előírással diák-

egyenruházati
cikkek.

JUTÁNYOS ÁR.

SZABÓ PÁL **FÖLDMŰVES ÍRÓ**

az **EMBEREK**
és a **BÉKALENCSE** **SZERZŐJE** ==

tart előadást **dec. 5-én** az
AKAD. IFJ. OLV. EGYLET

IRODALMI ESTJÉN

Erre az előadásra
még egy **40** tagú

SZAVALÓKÓRUS

van előkészületben.

Az előadás és az utána
levő bál jövedelmét a

szegény theológusok

felsegélyezé-
sére fordítjuk.